

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ

Υπό Σ.Ι.Α.

Οι κυριώτεροι εργατικοί νόμοι τοῦ 1952 εἶναι δύο : ὁ 2053 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» καὶ ὁ 2222 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεως μισθωτῶν». Ὁ νόμος 2222 μετέβαλε τὸ καθεστῶς τοῦ Α.Ν. 28|1944, διὰ τοῦ ὁποῦ εἶχον ἐξουσιοδοτηθῆ οἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, νὰ προβαίνουν εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων, παραλλήλως δὲ ἐπεξήτησε τὴν ἐπιβολὴν ἐλέγχου καὶ ἑναρμονισμοῦ εἰς τὰς συναπτομένας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ τὰς ἐκδιδομένας διαιτητικὰς ἀποφάσεις ἐπὶ διενέξεων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Τὸ σχετικὸν ἔργον ἀνέθεσεν ὁ νέος νόμος εἰς Συμβουλευτικὸν ἔργον τριμεροῦς συνθέσεως.

Τὸ διὰ τοῦ νόμου τούτου συσταθὲν παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐργασίας «Συμβούλιον Ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν, εἶναι δεκαεξαμελὲς καὶ ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς καθηγητοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος ἢ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς προέδρου, ἐκ πέντε κρατικῶν λειτουργῶν ἐκπροσωποῦντων τὰ πλεόν ἐνδιαφερόμενα Ὑπουργεῖα, πέντε ἐργοδοτικῶν καὶ πέντε ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ὡς ρητῶς ἀναφέρεται εἰς τὸν νόμον (ἄρθρον 1 παραγρ. 2), εἶναι ὄργανον ἐφαρμογῆς πολιτικῆς σταθεροποιήσεως τῶν τιμῶν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του ταύτης ἔχει τὰς ἀκολουθοῦσας κυρίας ἀρμοδιότητας :

α) Ἐλέγχει καὶ ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίπτει ἢ τροποποιεῖ πᾶσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ πᾶν ἕτερον διοικητικὸν μέτρον οἰασδῆποτε Ἀρχῆς, ἀναφερόμενον εἰς ζητήματα συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας.

β) Ἐλέγχει καὶ ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίπτει ἢ τροποποιεῖ τὰς ἀποφάσεις τῶν πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὡς καὶ παντὸς ἐτέρου διαιτητικοῦ ὄργανου, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ, πρὸς λύσιν συλλογικῶν διαφορῶν ἀναφυσμένων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν.

γ) Ρυθμίζει δι' ἀποφάσεών του μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ διακανονισμὸς διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας.

εἰς τὴν χαμηλοτέραν δαπάνην μετακινήσεως διὰ τῶν λοιπῶν μεταφορικῶν μέσων (αὐτοκινήτου, σιδηροδρόμου, ἀ]π.), παρὰ τὴν οἰκονομίαν χρόνου ἣν σαφῶς ἐμφανίζει ἡ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία. Ἐλαφρὰ αὐξήσις σημειοῦται εἰς τὰς μεταφορὰς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν γραμμῶν.

Δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία ὅτι αἱ ἀεροπορικαὶ ἡμῶν συγκοινωνίαι ἠδύναντο νὰ προεκταθοῦν πρὸς ἐγγὺς Ἀνατολήν (Συρίαν-Παλαιστίνην) καὶ πρὸς τὴν Μαύρην Ἠπειρον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐγκαινιασθεῖσαν γραμμὴν Φραγκφούρτης-Βιέννης-Βελιγραδίου, οὐχ ἦτοιν τὸ τοιοῦτον ἀπαιτεῖ τὴν πρόσκτησιν καταλλήλων ἀεροσκαφῶν (τετρακινήτριων) καὶ πρὸ παντὸς περιστολὴν τῶν ἀσκόπων δαπανῶν τῆς πολυτελοῦς εἰς μὴ ἑπτάμενον προσωπικὸν διαθρώσεως τῆς Τ.Α.Ε., ἣτις ἤγαγε ταύτην εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πτωχεύσεως, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου συντελεστοῦ ἐκμεταλλεύσεως ὃν ἐνεφάνιζεν.

δ) Μεριμνά δια τήν επέκτασιν του θεσμου των συλλογικών συμβάσεων εργασίας εις όλους τους κλάδους του εμπορίου, της βιομηχανίας και της βιοτεχνίας.

στ) Αποφαίνεται περί των επιβαλλομένων εκάστοτε γενικών κατωτάτων όριων μισθών και ήμερομισθίων.

Η απόφασις του Συμβουλίου, εκδιδομένη εντός 15 ήμερών από της υποβολής εις αυτό των σχετικών θεμάτων, παραπέμπεται άμέσως εις τον Υπουργόν της Εργασίας προς έγκρισίν, μετά τήν όποίαν κηρύσσεται εκτελεστή και δημοσιεύεται μετά του έγκρισμένου κειμένου εις ιδιαίτερον δελτίον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Εν περιπτώσει διαφωνίας του Υπουργού, επί τω λόγω ότι ή απόφασις του Συμβουλίου αντιστρατεύεται εις τήν γενικήν οικονομικήν και κοινωνικήν πολιτικήν της Κυβερνήσεως, υποβάλλει ούτος εντός 10ημέρου τό θέμα έν τή συνόλω του εις τό Υπουργικόν Συμβούλιον, υπέρ και επίλυει όριστικώς, δι' αποφάσεώς του, τήν διαφωνίαν. Ο νόμος 2222 «περί έλέγχου απολύσεως μισθωτών» επεδίωξε νά δυσχεράνη τάς δυνατότητας έλαττώσεως του προσωπικού των μεγάλων επιχειρήσεων προς αποφυγήν μαζικής άνεργίας εις μίαν εποχήν όπου ή μείωσις της οικονομικής δραστηριότητος ήτο φυσικόν νά οδηγήση εις όμαδικάς απολύσεις. Ειδικότερον, διά του νόμου τούτου άπηγορεύθη επί έν εξάμηνον από της ίσχύος του εις τάς πάσης φύσεως επιχειρήσεις, τάς άπασχολούσας κατά τήν 1ην Ιουνίου περισσοτέρους των 50 μισθωτών, νά προβαίνουν εις καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας μισθωτών προσληφθέντων δια χρόνον μη όρισμένον, έφ' όσον δέν ήθελον τύχει σχετικής άδειας του Υπουργού Εργασίας ή του Γενικού Διοικητού Βορείου Ελλάδος. Η άδεια αύτη χορηγείται τή αιτήσει των ένδιαφερομένων, μετά σύμφωνον γνώμην ειδικών επιτροπών τριμερούς συνθέσεως (κρατικοί υπάλληλοι, εργοδότηι, εργάται) υπό τήν προεδρίαν καθηγητών Ανωτάτης Σχολής.

Αί ως άνω Επιτροπαί έρευνούν τους προβαλλομένους εκ μέρους των επιχειρήσεων λόγους απολύσεως όλου ή μέρους των μισθωτών των, ίνα διαπιστώσουν εάν καθίσταται ή όχι έφικτή ή συνέχισις της δραστηριότητος των επιχειρήσεων άνευ μείωσεως του προσωπικού των. Το άρθρον 2 του νόμου αναγράφει τά κριτήρια της ως άνω άδυναμίας των επιχειρήσεων.

Αί διατάξεις του νόμου δέν τίγουν τήν δυνατότητα των επιχειρήσεων προς απόλυσιν μισθωτών δι' ανεπάρκειαν ή άκαταλληλότητα περί τήν εκτέλεσιν της εργασίας των ή δι' άνάρμοστον συμπεριφοράν, έφ' όσον γίνη αντικατάστασις των απολυομένων δι' ίσαριθμον μισθωτών της αύτης ειδικότητος και με τάς αυτάς αποδοχάς. Ωσαύτως, ή άδεια του Υπουργού δια τήν απόλυσιν προσωπικού δέν απαλλάσσει τάς επιχειρήσεις της υποχρεώσεως προς καταβολήν των νομίμων αποζημιώσεων ως και της τηρήσεως των σχετικών προϋποθέσεων.

Η ίσχύς του νόμου άνέτρεξε και εις τάς πραγματοποιηθείσας απολύσεις κατά τό πρό αύτης τρίμηνον. Τέλος, όρίσθη ότι εις περίπτωσιν προσλήψεως προσωπικού έν μέρους επιχειρήσεων εις άς έχορηγήθη άδεια απολύσεως μισθωτών, αύται υποχρεούνται νά προτιμήσουν τους απολυθέντας μισθωτούς των.

Η έφαρμογή του νόμου έπραγματοποιήθη κατά τό εξάμηνον τό περιλαμβάνον τους δύο τελευταίους μήνας του 1952 και τους πρώτους του 1953. Μετά τήν λήξιν του εξαμήνου έψηφίσθη νέος σχετικός νόμος με σημαντικώς, όμως, διάφορον βάσιν.

Τά στατιστικά στοιχεία επί της άπασχολήσεως και της άνεργίας εξακολου-